

**ЦЕНТРАЛІЗОВАНА БІБЛІОТЕЧНА СИСТЕМА
ДЕСНЯНСЬКОГО РАЙОНУ м. КИЄВА**

ЦЕНТРАЛЬНА РАЙОННА БІБЛІОТЕКА №141

**Відділ довідково-бібліографічної та інформаційної
роботи**

«ЖИТТЯ – ЯК ФАКЕЛ»

(1938 – 2004)

**(До 70-річчя від дня народження українського актора
Борислава Миколайовича Брондукова)**

Інформаційний список

КИЇВ 2008

**Брондуков Борислав Миколайович
(1938 – 2004)**

**Народний артист Української РСР
Перший лауреат Державної премії України ім. О. Довженка**

Центральна районна бібліотека № 141

Відділ довідково-бібліографічної та інформаційної роботи

Борислав Миколайович Брондуков

(До 70-річчя від дня народження українського актора Борислава Миколайовича Брондукова)

Інформаційний список

Київ 2008

Популярність Борислава Брондукова унікальна: вона завойована ролями другого плану та епізодами. Прихильники часто поводитися з ним по-панібратськи, вважаючи його смішним і простецьким, як на екрані. Він страждав від цього, адже зовнішність актора не відповідала його внутрішньому світу.

*Бібліографічний список літератури «Життя - як факел», присвячений ювілею відомого українського актора **Борислава Брондукова**, адресований широкому колу читачів, всім, кого цікавить його доля і творчість.*

При формуванні списку літератури використана література із фондів Центральної районної бібліотеки № 141 Деснянського району м.Києва.

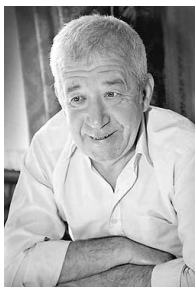
Укладач : Р.О. Рокіта

"Він би став великою зіркою, якби ми вміли служити Богом даному актору, яким є Брондуков..."

Хаєвська Д.

Брондуков Борислав Миколайович

(1 березня 1938 — 10 березня 2004) — відомий український актор, народний артист України.

Народився Борислав Брондуков у далекому тепер 1938 році в невеликому селі неподалік від Києва.

Професійним актором Брондуков ставати не збирався. Закінчивши в 1960 році в Києві будівельний технікум, працював спочатку виконробом на будівництві, потім на заводі "Арсенал". А от самодіяльність - поважав. Співав, танцював, у народному театрі грав. Друзі увесь час шуткували : "Давай, Боря, іди в артисти!"

І от, у віці 23 років (в 1961 р.) , він прийняв остаточне рішення стати артистом. Брондуков відправився в Театральний інститут імені І. Карпенко-Карого здавати документи. У приймальній комісії йому відповіли: "Знаєте, з такою зовнішністю, як у вас, виконробом працювати потрібно, а не в театральний проситися". Брондуков образився й хотів було піти, але

тут у кімнату зайшов ректор вузу Микола Задніпровський. "Ви чого його женете?! Він знаменитим артистом стане! Я бачив, як він у заводському народному театрі грає. Ану ж бо беріть у нього документи!" Іспити Борислав здав з першого разу.

В 1965 році, закінчивши театральний інститут, він почав працювати актором на Київській кіностудії імені А.П.Довженко.

У кіно - з 1962 року. Один із самих улюблених акторів України.

Цей неповторний актор став зіркою не відразу, не вмить, а поступово - від ролі до ролі, від фільму до фільму. У кіно він дебютував у фільмі Сергія Параджанова "Квіти на камені" (1962), але перша роль помітного успіху акторові не принесла.

Після декількох епізодичних робіт Брондуков продемонстрував свій акторський дарунок у фільмі Леоніда Осика «Кам'яний хрест» (1968). Він зіграв злодія, що забрався в злиденну хату старого селянина. Його спіймали, і судили на людях., пограбований хазяїн вбив його. Такий століттям освітлений закон селянської громади. Але Іван Дідух зненацька відступає від нього, може бути, перше в його житті християнський рух душі - жаль до злодія, такому ж бідняку, як він сам, відмова від розправи над ним. Злодія вб'ють односельці. І між ними ляже межа відчуження. Роль злодія в цьому фільмі була єдиною трагічною роллю у творчості актора. За неї Брондуков одержав диплом III Всесоюзного кінофестивалю.

Розквіт творчості Брондукова припав на 70-і роки, коли артист зіграв у багатьох помітних картинах різних

жанрів. Спочатку зіграв ряд епізодичних ролей у таких відомих фільмах, як "Вий", "Небезпечні гастролі", "Якщо є вітрила", "Крок з даху". Однак уперше був відзначений публікою в комедії Віталія Мельникова "Здрастуй і прощай" і виробничій драмі Сергія Микаэляна "Премія".

Поступово, картина за картиною, Борислав Брондуков став завойовувати серця глядачів, а разом з тим - визнання режисерів. Йому довелося зіграти більше 30 ролей у кіно, перш ніж вимовити фразу, що зробила його знаменитим у комедії Георгія Данелії "Афоня".

Спочатку фільм збирався знімати на київській студії ім. Довженко його друг Леонід Осика, що відразу відвів Борі роль Борщова. Але незабаром було ухвалене рішення, що картину буде робити Георгій Данелія на "Мосфільмі». Сценарист Олександр Бородянський умовив режисера взяти Брондукова хоча б на епізодичну роль. Данелія поступився, але роль Федула, що він запропонував Брондукову, містила всього одну репліку - кілька секунд у кадрі! Усе змінилося після проб. Данелія просто закохався в актора! Цілий день вони обговорювали образ, і роль сама собою розрослася до декількох сцен. Перевернули вверх дном всю костюмерну "Мосфільму" у пошуках костюму, але нічого не знайшли. У підсумку - Брондуков знімався... у старому светрі самого Данелія, що той знайшов у себе на дачі.

Після Федула режисери кинулися пропонувати Брондукову низку негативних ролей. Він відмовлявся.

Далі пішли ролі в Емілія Лотяну в поетичній стрічці "Табір іде в небо" і комедії Віталія Мельникова "Одруження" по однойменній п'єсі М.В.Гоголя.

Удалою була роль Брондукова в ще одній комедії Георгія Данелії "Осінній марафон". Знімався він також в Ельдара Рязанова у фільмах "Про бідного гусара замовте слово" (тюремник), "Жорстокий романс" (Іван), не втратився й у блискучому ансамблі "Гаража", зігравши невдачливого нареченого.

Талант Брондукова також виявився у фільмах "Дивися в обоє", "Раз на раз не приходиться", "Зелений фургон". В останньому він талановито втілює образ міліціонера Грищенко.

Цікаві також у його творчій долі фільми "Вас очікує громадянка Никанорова", у якому Борислав Брондуков блискуче зіграв майже трагічну роль головного героя фільму. Слід відмітити роль у суворому пригодницькому фільмі "Тривожний місяць вересень".

В 80-і роки він зіграв одну із самих своїх блискучих ролей - інспектора Лестрейда. У знаменитий серіал про Шерлока Холмса Броніслав Миколайович потрапив завдяки Алі Демидовій. Вона звернула на нього увага чоловіка, що був одним з авторів сценарію. Брондукова запросили... навіть не на проби, а на сімейні посиденьки, де був присутній режисер Масленников. Він відразу сказав: "Боренька, ти нам дуже підходиш, але от мова... Не дуже вона в тебе "англійська". Вибач, але ми тебе переозвучимо". Так що Лестрейд говорить голосом "не своїм", а ленинградського

актора Єфімова. (Після першого інсульту Брондукову взагалі стало важко вимовляти текст, тому більше тридцяти ролей, зіграних пізніше 1984 року, теж озвучував Єфімов або український артист Анатолій Юрченко.)

Брондуков часто грав епізодичні ролі, як наприклад у комедіях "Спортлото-82" (директор турбази), "Ми із джазу" (лже-колбасьєв) або "Небезпечно для життя" (Передьолкін). Але й з'являючись у невеликих ролях, він незмінно викликав посмішку глядачів. Його чарівності неможливо не піддатися.

Останній раз на екрані Борислав Брондуков з'явився в 1997 році в картині "Хіппінада, або Материк любові", після чого в нього трапився третій інсульт. Він довго і тяжко хворів.

З 2000 року Брондуков проживав у селищі Биківня Деснянського району м. Києва.

10 березня 2004 року цього чудового актора не стало.

Похований Борислав Брондуков на Байковому кладовищі у Києві.

Але глядач назавжди запам'ятає героїв Борислава Брондукова, яких відрізняє внутрішня незворушність у сполученні із зовнішньою активністю, які завжди ведуть до непорозуміння й абсурду. Людський тип дуже пізнавальний, що вносить протягом життя дурість й ахінею, але все-таки не настільки лиховісний, щоб викликати ненависть, зате цілком гідний глузування. Актор дуже точно вгадав і виразив цей розповсюджений характер наших сучасників.

* * * * *

Матеріали про життя та творчість

Борислав Брондуков // Енциклопедія Сучасної України. Т.3. Біо-Бя. – К.: Поліграфкнига, 2004. – С. 483.

Борислав Брондуков //Капельгородська Н. Кіномистецтво України: кінодовідник. – К. : АВДІ, 2004. – С. 79.

Борислав Брондуков // Капельгородська Н. Український біографічний кінодовідник. – К. : АВДІ, 2001. – С. 79.

Борислав Брондуков // Обличчя українського кіно. – К. : PC World Ukraine, 1997. – С.38.

Борислав Брондуков // УСЕ : Універсальний словник-енциклопедія . – К. : Ірина, 1999. – С. 190.

Брондукова, Катерина (вдова Народного артиста України). Боря сам отказывался от главных ролей : "Газета..." побывала в гостях у вдовы Народного артиста Украины Борислава Брондукова, которому сегодня исполнилось бы 70 лет / Беседу вела Виктория Аронова // Газета по-киевски. - 2008. - 1 март. (№ 49). - С. 20-21; Газета нашего района. Троещина. – 2008. – 7-13 март. (№ 9). – С. 7.

Бухарева, Таисия. Вдова Борислава Брондукова Катерина : "Муж часто приходит ко мне во сне. И всегда здоровый" : [Завтра народному артисту Украины Бориславу Брондукову исполнилось бы 70 лет] // Факти и комментарии (пятница). - 2008. - 29 февр. (№ 40). - С.11.

Монаєнко, А. Катерина Брондукова: Бронечка до смерті 7 років мовчав //Політика і культура. – 2004. – №11. – С. 38-39.

Муратова, Виктория. А долги ему так и не отдали : 1 марта исполняется 70 лет со дня рождения блистательного украинского киноактера, гения эпизода, Борислава Брондукова // Киевские ведомости. - 2008. - 29 февр. (№ 39). - С. 18.

Науменко, А. Лесь Сердюк: «Как-то на Крещатике Брондуков убедил прохожих, что на крыше дома стоит настоящий ... танк». Ровно год, как ушел из жизни знаменитый актер // Факты. – 2005. – 10 март. – С.9; Комсомольская правда. – 2005. – 11 март. – С. 12-13.

Науменко, Олексий-Нестор. Гений второго плана : Десять лет тому назад Борислав Брондуков снялся в своем последнем фильме // Газета по-киевски. - 2007.-21 февр. (№ 40). - С.22.

Науменко, О. Французский шансонье, «плохой ковбой» и великий друг: В марте Брониславу Брондукову исполнилось бы 68, два года назад в этот же месяц его не стало // Сегодня. – 2006. – 4 март. – С 15.

Павлова, Снежана. Брондукова на Привозе ханыги приняли за своего. 1 марта народному артисту Украины исполнилось бы 70 лет : [О знаменитом актере вспоминают его коллеги и друзья] // Комсомольская правда в Украине. - 2008. - 29 февр. (№ 46). - С. 39.

Стрижак, А. «Бронічка гірко плакав, коли дивився на себе по телевізору» :(сини актора Б.Брондукова одружилися

з рідними сестрами) // Газета по українськи. – 2008. – 8 лют. – С. 29, 32.

Тримач, С. Невічна пам'ять: (Україна відзначила 70-літній ювілей знаменитого актора Борислава Брондукова) // Україна молода. – 2008. – 4 берез.(№ 43). – С. 13.

* * * * *

Визнання та нагороди

Народний артист Української РСР (1988)

Перший лауреат Державної премії України ім.

О.Довженка (1995)

Фільмографія

1962 — Цветок на камне — *Ковалёв*

1965 — Бурьян

1966 — Кто вернётся — *долюбит*

1967 — Вий — *бурсак*

1968 — Вечер накануне Ивана Купала — *ряженый*

1968 — Каменный крест — *вор, забравшийся в нищую хату старого крестьянина*

1968 — Разведчики

1969 — Аннычка

1969 — Если есть паруса

1969 — Комиссары

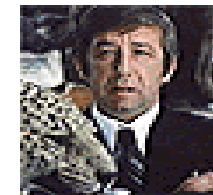
1969 — Опасные гастроли — *сторож*

1969 — Остров Волчий

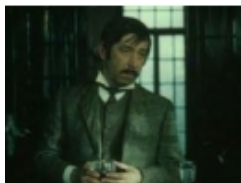
1970 — Захар Беркут

1970 — Олеся — *Ярмола*

1970 — Сеспель

1970 — Шаг с крыши — *поручик*
1971 — Семнадцатый трансатлантический
1972 — Здравствуй и прощай
1973 — Чёрный капитан
1974 — Я служу на границе — *майор Гребнёв*
1975 — Афоня — *Федул*
1975 — Звезда пленительного счастья —
солдат

1975 — Марина
1975 — Побег из дворца
1975 — Премия — *Зюбин*
1976 — 100 грамм для храбрости — *алкоголик Федя*
1976 — Два капитана
1976 — Дни Турбиных — *агитатор*
1976 — Табор уходит в небо

1976 — Тревожный месяц вересень — *Пепеленко*
1977 — Вдовы — *бывший танкист Галкин*
1977 — Женитьба — *Анучкин*
1977 — Мимино
1977 — Нос
1977 — Юлия Вревская

1978 — Вас ожидает гражданка
Никанорова — *Паша Дежкин*

1978 — Подозрительный
1978 — Суета сует
1979 — Вавилон ХХ
1979 — Гараж — *женех*
1979 — Кот в мешке — *Тюнькин*

1979 — Осенний марафон — *прохожий (защитник при ДТП)*
1979 — Путь к Софии (болгарский, оригинальное название
«Пътят към София»)

1979 — С любовью пополам — *Акимич*
(болгарский, оригинальное название «С
поделена любов»)

1979 — Санта Эсперанса

1979 — Шерлок Холмс и доктор Ватсон — *инспектор Лестрейд*
1980 — Дульсинея Тобосская — *женех Альдонсы*
1980 — О бедном гусаре замолвите слово — *жандарм*
1980 — Приключения Шерлока Холмса и доктора Ватсона —
инспектор Лестрейд
1981 — Крупный разговор (в титрах указан как Бронислав
Брондуков)

1981 — Осенняя дорога к маме
1981 — Приключения Шерлока Холмса и доктора Ватсона.
Собака Баскервилей — *инспектор Лестрейд*

1981 — Проданный смех — *фотограф*
1981 — Смотри в оба! — *Лыкин*
1982 — Звёздная командировка
1982 — Казачья застава
1982 — Падение Кондора

1982 — Слезы капали — *хозяин лошади*
1982 — Спортлото-82 — *директор Турбазы*
1983 — Дело для настоящих мужчин — *Карпов*
1983 — Если верить Лопотухину
1983 — Зелёный фургон — *сельский милиционер*
Грищенко

1983 — Мы из джаза — *лже-Колбасьев*
1983 — Приключения Шерлока Холмса и доктора
Ватсона. Сокровища Агры — *инспектор*
Лестрейд

1983 — Талисман
1983 — Уникум — *Пётр Фомич*
1983 — Я готов принять вызов

1984 — Если можешь, прости — *Семён*
1984 — Жестокий романс — *Иван, слуга в*
кофейной

1984 — Осенний подарок фей
1985 — Батальоны просят огня — *сержант Цыгичко*
1985 — Вечерницы
1985 — Опасно для жизни! — *Переделкин*

- 1985 — Подвиг Одессы
- 1985 — Прощай зелень лета
- 1986 — Зловредное воскресенье
- 1986 — Не забудьте выключить телевизор
- 1986 — Нужные люди
- 1986 — Праздник Нептуна
- 1986 — Приключения Шерлока Холмса и доктора Ватсона. Двадцатый век начинается — *инспектор Лестрейд*
- 1986 — Хорошо сидим! — *кандидат*
- 1987 — Моя дорогая
- 1987 — Раз на раз не приходится — *Измайлов*
- 1987 — Человек с бульвара Капуцинов — *Денли (пьяный ковбой)*
- 1987 — Государственная граница. Фильм 6-й: За порогом победы — *эпизодическая роль, подвозивший Кристину*
- 1988 — Грешник
- 1988 — Лапта
- 1989 — Искусство жить в Одессе — *первый чекист*
- 1989 — Мудромер — *изобретатель Николай Мурашко*
- 1989 — Светлая личность
- 1990 — Гол в Спасские ворота
- 1990 — Испанская актриса для русского министра — *Еремей*
- 1990 — Небылицы про Ивана
- 1990 — Сэнит-зон — «крестный отец» *мафии*
- 1991 — И возвращается ветер — *сосед*
- 1991 — И чёрт с нами!
- 1991 — Изгой
- 1991 — Медовый месяц
- 1991 — Карпатское золото
- 1992 — Мелодрама с покушением на убийство
- 1992 — Удачи вам, господа!
- 1992 — Фанданго для мартышки
- 1992 — Четыре листа Фанеры, или Два убийства в баре — *кооператор*
- 1992 — Чича

- 1992 — Экстрасенс
- 1993 — Секретный эшелон
- 1993 — Трам-тарарам, или Бухты-барахты
- 1993 — Тутэйшие («Местные»)
- 1993 — Я сама — *милиционер*
- 1994 — Выкуп
- 1994 — Капитан Крокус и тайна маленьких заговорщиков
- 1994 — Мастер и Маргарита (не вышел на экраны) — *Варенуха*
- 1995 — Тихий ужас
- 1997 — Хиппиниада, или Материк любви
- 2000 — Воспоминания о Шерлоке Холмсе

**Розповідати про те, хто такий Борислав
Миколайович Брондуков не потрібно вже дуже давно.
Його пам'ятають, люблять, його героїв цитують.**